

Projecte Smara

Dades generals:

Fundació Llor

Baix Llobregat

Sergi Borràs

sborrs@hotmail.com

Dades de l'experiència:

"Un grup de joves de Batxillerat de l'Escola Llor de Sant Boi de Ll. realitzen un projecte de cooperació amb els Campaments de Refugiats saharauis d'Argèlia. Els alumnes col·laboren amb entitats dels campaments (escoles, entitats sanitàries, etc.) en diverses tasques i, a més, porten un gruix de materials molt important".

La Fundació Llor i la seva escola estan situats a la vila de Sant Boi al Baix Llobregat. L'entitat té un fort arrelament amb el teixit cultural i associatiu de la ciutat així com força vincles amb altres institucions de la comarca.

L'escola, com a centre educatiu ofereix l'escolarització des de l'Educació Infantil fins al Batxillerat. Un dels projectes insígnia del centre és l'activitat tutorial i el voluntariat. Des de les diverses etapes es fomenta el concepte de ciutadania global i la divulgació dels valors propis dels diferents moments de formació de l'alumnat com ara la cooperació i la solidaritat.

Durant els darrers anys hem estat impartint una matèria optativa al Batxillerat que vol aglutinar diversos aspectes relacionats amb la cooperació i el Tercer Món. Alguns dels temes tractats són: els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, el Comerç Just, els conflictes bèl·lics al Tercer Món i l'Educació a les societats més desfavorides del nostre món.

El creixent interès per aquestes temàtiques entre el nostre alumnat ens ha portat a plantejar projectes més ambiciosos des del punt de vista de la solidaritat i la cooperació internacional.

Així doncs, vam començar la possibilitat d'establir un projecte de cooperació estable amb el Tercer Món i després de valorar i conèixer diverses circumstàncies vam acabar optant per la cooperació amb els Campaments de Refugiats saharauis d'Argèlia. L'experiència prèvia de l'Institut Ramon Berenguer de Santa Coloma de Gramenet ens va donar l'impuls definitiu per decidir-nos.

La ciutat de Sant Boi celebra des de fa diversos anys un certamen solidari anomenat Barrejant on hi tenen cabuda tots aquells projectes de cooperació i solidaritat que s'impulsen des de les

diverses ONGs de la ciutat i rodalies. És un solvent punt de reunió i d'intercanvi d'idees i projectes al voltant del concepte de la solidaritat.

Per tant, la ciutat compta amb una sensibilitat definida per a l'impuls d'aquest tipus de projectes. El seu Ajuntament disposa també d'una regidoria de Cooperació i Solidaritat que promou i gestiona tant aquest acte com molts altres de sensibilització i divulgació del fet solidari.

En aquest context municipal i escolar, podia esperar-se una resposta molt positiva a la crida de voluntaris que vam fer per al nostre projecte, a partir d'ara Projecte Smara.

El procés de construcció del projecte i de les seves diverses fases ha anat de la següent manera:

Prèviament aquest alumnat ha participat en unes sessions formatives i preparatòries que han de cobrir diversos aspectes:

- Coneixement de l'evolució històrica del poble saharauí.
- Coneixement de les condicions de vida als campaments de refugiats.
- Creació i desenvolupament d'un programa d'activitats culturals i lúdiques amb la població infantil d'Smara, Daira Tindouf.
- Recollida de material escolar i humanitari per ser transportat amb el contingent d'alumnes.

Què hem fet a Smara? Hem realitzat tallers de plàstica amb els alumnes de l'escola València d'Smara

El curs 2009-2010 ha estat el primer Projecte Smara de l'Escola Llor. El plantejament és:

- a) organitzar la recollida de material educatiu de primera necessitat (llapis, bolígrafs, llibretes, colors, gomes d'esborrar, etc.) i el seu repartiment entre l'alumnat saharauí de l'escola ubicada al barri de Tifariti de Smara.
- b) desenvolupament i realització d'una programació d'activitats al campament mateix relacionades amb l'expressió plàstica, tot elaborant objectes com ara plumiers, o bé joguines com titelles o papiroflèxia

Tot plegat destinat al col·lectiu d'alumnes de 1r a 6è Grau, equivalents als nostres nivells de primària, que estan escolaritzats en unes condicions força rudimentàries i que són objecte d'unes mancances cròniques.

- c) col·laboració amb els diversos projectes de cooperació que s'estan desenvolupant al campament de Smara: escola d'educació especial, escola d'invidents, escola d'idiomes per a adults.

En tots aquests centres la intenció és fer-hi arribar material que els pugui resultar útil per al desenvolupament de les seves activitats, i conèixer de primera mà les dificultats que travessen aquests col·lectius.

En el cas de l'escola d'idiomes hi faríem un intercanvi lingüístic en anglès amb l'alumnat d'aquesta escola.

Característiques del col·lectiu destinatari del projecte:

Els refugiats porten més de 30 anys vivint als campaments ubicats en territori argelí. Les seves condicions de vida han anat, en certa manera, millorant amb el pas del temps, sense més remei que acceptar la seva situació davant la poca activitat que hi ha en el terreny polític internacional per donar una solució real a aquesta situació.

El campament de Smara està habitat per uns 40.000 refugiats, i les haimes o llars dels saharauis no disposen d'aigua corrent ni electricitat, i la seva subsistència depèn de forma pràcticament exclusiva de l'ajuda humanitària. Hi ha un munt de diverses organitzacions operant sobre el terreny cobrint les diverses mancances que presenta la dura vida al bell mig del desert sense possibilitat d'assegurar una raonable qualitat de vida.

Vista del campament de refugiats d'Smara:

En aquest context, i com pràcticament sempre, la mainada és qui en surt més perjudicada. L'escolarització hi és present, però presenta moltes mancances tan estructurals com logístiques. El nostre propòsit és donar un cop de mà, encara que sigui només durant uns dies al conjunt d'alumnes de l'escola de Tifariti a Smara. Infants amb edats compreses entre els 6 i els 12 anys.

Ha estat amb aquest col·lectiu amb qui hem passat la major part del temps, i amb això poder fer-los passar uns dies més entretinguts davant la immensa monotonia de la vida al desert, o "l'infern del món" com ells mateixos ho anomenen.

D'altra banda, i en menys mesura, també ens hem reunit en un parell d'ocasions amb un conjunt d'estudiants adults d'anglès per tal de tenir un intercanvi lingüístic in situ, i aportar material didàctic per a l'aprenentatge d'aquesta llengua.

Redacció: Sergi Borràs, abril 2010

Aprenentatges que s'han donat:

El projecte ha volgut ser el més aglutinador possible pel que fa a la diversitat de temàtiques a treballar, i intentem cobrir els àmbits més diversos.

Primerament, vam establir uns objectius inicials que podem resumir de la següent manera:

- Donar a conèixer la situació i realitat de comunitats del Tercer Món.

- Sensibilitzar a l'alumnat sobre les problemàtiques del Tercer Món.
- Elaborar un projecte per desenvolupar valors com ara: cooperació, compromís i responsabilitat.
- Participar activament en un projecte de cooperació internacional.
- Activar campanyes de recollida de material educatiu per a una de les escoles dels campaments.
- Cooperar amb diverses entitats que operen a Smara.
- Conèixer més directament i en el seu entorn habitual la cultura musulmana.

D'altra banda vam establir uns objectius específics pel que fa al servei:

- Distribuir material educatiu i escolar a l'escola del barri de Tifariti.
- Aportar alternatives metodològiques al conjunt de professors de l'escola.
- Establir les bases per a una cooperació continuada durant els propers anys.

Tenint en compte que el projecte va néixer d'una entitat escolar podem resumir a continuació alguns dels aspectes lligats a l'aprenentatge escolar:

- Coneixement de l'àmbit històric, cultural i social dels pobles nòmades del Sàhara.
- Recerca sobre el procés de colonització del Nord de l'Àfrica per part de les potències estrangeres.
- Anàlisi del procés de descolonització i les seves conseqüències amb el poble saharauí.
- Iniciació bàsica de la llengua parlada pel poble saharauí, el hassania.
- Comentari sobre els aspectes culturals saharauis i les diferències amb el nostre sistema de vida.
- Aprofundiment sobre les circumstàncies vitals de les societats del Tercer Món i concretament la d'aquells països que formen part del Programa de Nutrició Mundial de les Nacions Unides.
- Reflexió sobre el sistema de vida en situacions tan adverses.
- Canalització de l'educació i el voluntariat com a via bàsica de servei per al projecte.

El conjunt d'aprenentatges i valoracions que hem aconseguit serien en termes generals els que exposem a continuació:

- Intercanvi intens i profitós entre el grup de cooperants i les diverses famílies saharauis on s'han allotjat.
- Convivència amb l'alumnat de l'escola, font de les vivències més intenses del projecte.
- L'anàlisi del conflicte saharauí explicats pels mateixos protagonistes i en primera persona.

- Reflexió individual i en grup sobre les dures condicions de vida de la població refugiada saharauí.
- Divulgació de les causes injustes i promoció de la recerca de solucions a aquestes situacions.
- Divulgació i participació en campanyes de solidaritat i sensibilització sobre les injustícies del Tercer Món.

La vivència del projecte en tot el seu conjunt, des de la preparació fins al viatge i la seva posterior divulgació ens ha permès tenir una visió global força diferenciada del col·lectiu de refugiats saharauis.

El grup de cooperants ha conviscut durant 10 dies amb una realitat colpidora i de difícil solució que ha fet sacsejar la concepció del món que tenim des de la nostra societat.

Per a tots els que hi hem pogut participar, el projecte ens planteja una abans i un després de la nostra visió del món, i ens impulsa a continuar amb el mateix d'una forma solidàriament més ambiciosa i participativament més efectiva.

Descripció del servei:

El servei o la feina han estat centrades a l'Escola València on després de les converses inicials amb la directora de l'escola vam dur a terme la modificació del programa d'activitats que havíem preparat. No vam poder fer tot el que teníem previst donat que aquells dies l'alumnat de l'escola tenia exàmens i vam haver d'improvisar activitats sense l'alumnat.

La dinàmica de l'escola ens va obligar a desenvolupar els tallers plàstics durant les tardes i en vam dedicar una a jocs cooperatius i lúdics.

Les estones que no estàvem amb l'alumnat les vam dedicar a la realització d'uns murals externs, a l'entrada de les diverses aules, amb motius poc habitualment treballats en l'escolarització saharauí: el bosc i el mar. Cada element dibuixat portava el nom en castellà, aspecte que ens van demanar els mateixos professors per tal de tenir un recurs més per a l'alumnat.

La programació que portàvem feta ens va dur a la visita d'altres projectes com ara el de l'Escola de Cecs on hi vam fer una petita aportació de material però que la part més interessant va ser la d'escoltar els testimonis de les noies amb greus problemes de visió per explicar-nos el seu dia a dia.

D'altra banda vam establir les bases per a unes col·laboracions posteriors amb aquest centre i que implicaran el nostre equip de cooperants en la formació d'alguns saharauis a nivell d'usuari bàsic informàtic.

L'Escola d'anglès és un altre dels nostres àmbits de referència, on hi vam fer també una aportació de material on els diccionaris d'àrab-anglès van ser realment preuats. A més, alguns dels cooperants van tenir l'oportunitat d'intercanviar experiències i expectatives en una sessió en anglès conduïda per una voluntària nord-americana.

En tots aquests centres hi hem establert una base de treball i uns objectius a desenvolupar en successius viatges i estades.

Àmbits de servei: Projectes de solidaritat i cooperació

Matèries implicades: Socials, Tecnologia, EVIP, Tutoria

Nivells educatius: Batxillerat

Edats dels participants: 16-18 anys

Data d'inici del projecte: Abril 2009

Datade finalització del projecte: En curs

Entitats que participen a l'experiència: Fundació Llor, Escola esportiva Escola Llor, AMPA, Subdelegació del Front Polisari a Catalunya, Associacions catalanes d'amics del Poble Saharai, Ajuntament de Sant Boi.

Dades de contacte:

Adreça: Av. Lluís Companys, 50

Població: Sant Boi de Llobregat

Comarca: Baix Llobregat

Telèfon: 93 640 60 00

Correu electrònic: sborrs@hotmail.com

Web: <http://www.fundaciollor.org>